

ใบความรู้เรื่อง คำสมาสแบบมีสนธิ
รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสมาสแบบมีสนธิ

การสมาสแบบมีสนธิ คือ การสมาสคำโดยการเชื่อมคำเข้าระหว่างพยางค์หลังของคำหน้ากับพยางค์หน้า
ของคำหลัง เป็นการย่ออักษรให้น้อยลงเวลาอ่านจะเกิดเสียงกลมกลืนเป็นคำเดียวกัน

การสนธิแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. สระสนธิ
๒. พยัญชนะสนธิ
๓. นฤคหิตสนธิ

สำหรับการสนธิในภาษาไทย ส่วนมากจะใช้แบบสร้างของสระสนธิ

➤ **สระสนธิ** คือ การนำคำที่ลงท้ายด้วยสระไปสนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ ซึ่งเมื่อสนธิแล้วจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปสระ
ตามกฎเกณฑ์

- ตัดสระพยางค์ท้ายคำหน้า แล้วใช้สระพยางค์หน้าคำหลัง

ราช + อานุกาฬ จะได้คำว่า ราชานุกาฬ

นิล + อุบล จะได้คำว่า นิลอุบล

- ตัดสระพยางค์ท้ายคำหน้า และใช้สระพยางค์หน้าของคำหลัง โดยเปลี่ยนสระพยางค์หน้าของคำหลัง

อะ เป็น อา อี เป็น เอ

อุ เป็น โอ อุ, อู เป็น โอ

ปรม + อินทร์ จะได้คำว่า ปรเมนทร์

พงศ + อวตาร จะได้คำว่า พงศาวตาร

มหา + อีสี่ จะได้คำว่า มหะสี่

- เปลี่ยนสระพยางค์ท้ายของคำหน้าเป็นพยัญชนะ คือ อี อี้ เป็น ย , อุ อู เป็น ว ใช้สระพยางค์หน้าของ
คำหลังซึ่งอาจเปลี่ยนรูปหรือไม่เปลี่ยนรูปก็ได้ ในกรณีที่สระพยางค์ต้นของคำหลังไม่ใช่ อี อี้ อุ อู อย่างสระตรง
พยางค์ท้ายของคำหน้า

กิตติ + อากร จะได้คำว่า กิตติยากร

ธนู + อาคม จะได้คำว่า ธันวาคม

- บางคำไม่เปลี่ยนสระ อี อี้ เป็น ย แต่ตัดทิ้ง ทั้ง สระพยางค์หน้าคำหลังจะไม่มี อี อี้ ด้วยกัน

ราชินี + อุปถัมภ์ จะได้คำว่า ราชินูปถัมภ์

ศักติ + อานุกาฬ จะได้คำว่า ศักदानุกาฬ

➤ พยัญชนะสนธิ

พยัญชนะสนธิในภาษาไทยมีน้อย คือเมื่อนำคำ ๒ คำมาสนธิกัน ถ้าหากว่าพยัญชนะ ตัวสุดท้าย ของคำหน้ากับ พยัญชนะตัวหน้าของคำหลังเหมือนกัน ให้ตัดพยัญชนะที่เหมือนกัน ออกเสียตัวหนึ่ง เช่น

เทพ สนธิกับ พนม เป็น เทพนม

นิवास สนธิกับ สถาน เป็น นิวาสถาน

➤ นิคหิตสนธิ

นิคหิตสนธิในภาษาไทย ใช้วิธีเดียวกับวิธีสนธิในภาษาบาลีและสันสกฤต คือ ให้สังเกตพยัญชนะตัวแรกของคำ หลังว่าอยู่ในวรรคใด แล้วแปลงนิคหิตเป็นพยัญชนะตัวสุดท้ายของวรรคนั้น เช่น

สํ สนธิกับ กรานต เป็น สงกรานตํ

(ก เป็นพยัญชนะวรรค กะ พยัญชนะตัวสุดท้ายของวรรคกะ คือ ง)

สํ สนธิกับ คม เป็น สํคม

(ค เป็นพยัญชนะวรรค กะ พยัญชนะตัวสุดท้ายของวรรคกะ คือ ง)

สํ สนธิกับ ฐาน เป็น สํฐาน

(ฐ เป็นพยัญชนะวรรค ตะ พยัญชนะตัวสุดท้ายของวรรคตะ คือ ณ)

สํ สนธิกับ ปทาน เป็น สํปทาน

(ป เป็นพยัญชนะวรรค ปะ พยัญชนะตัวสุดท้ายของวรรคปะ คือ ม)

ถ้าพยัญชนะตัวแรกของคำหลังเป็นเศษวรรค ให้คงนิคหิต (°) ตามรูปเดิม อ่านออกเสียง อัง หรือ อัน เช่น

สํ สนธิกับ วร เป็น สํวร

สํ สนธิกับ ทรณํ เป็น สํทรณํ

สํ สนธิกับ โยค เป็น สํโยค

ถ้า สํ สนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ จะเปลี่ยนนิคหิตเป็น ม เสมอ เช่น

สํ สนธิกับ อิติ เป็น สมิติ

สํ สนธิกับ อาคม เป็น สมากม

สํ สนธิกับ อาส เป็น สมาส

สํ สนธิกับ อุทัย เป็น สมุทัย

